

GÓLEM SZÍNHÁZ ÉS
ZSIDÓ ELŐADÓMŰVÉSZETI
KÖZPONT

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testületének
Művelődési, Kulturális és Szociális Bizottsága

Tisztelt Művelődési, Kulturális és Szociális Bizottság!

Mellékelten küldöm szakmai beszámolómat a Közszolgáltatási Szerződés V./5.1. pontja értelmében.

Ha a beszámolóval kapcsolatban bármilyen kérdés felmerül, az alábbi elérhetőségeken állok rendelkezésükre:

marcsa@golemszinhaz.hu

+36207791216

Budapest, 2022. augusztus 31.

üdvözlettel,

 Gólem Színház Közhasznú Egyesület
2721 Pilis, Újerdő út 5.
Marcsa Barbara **Adószám: 18187135-2-13**
ügyvezető igazgató **Szsz.: 16200010-10074668**
Gólem Színház és Zsidó Előadóművészeti Központ

Szakmai beszámoló
Gólem Színház és Zsidó Előadóművészeti Központ
2021. szeptember 1. - 2022. augusztus 31.

Előzmények

2019 őszén az Erzsébetvárosi Önkormányzat közgyűlése közszolgáltatási szerződés keretében egyhangúlag megszavazott egy 485 nm-es (+530 nm pince) helyiséget számunkra a Csányi u. 3. szám alatt. Az intézményt terve évek óta kidolgozás alatt volt és kifejezetten a történelmi zsidó negyed falain belül kívántuk létrehozni, működését nonprofit keretek között képzeljük el, ahol az intézmény egyes profitot termelő részei (pl. vendéglátóhely) a pályázati forrásokkal és hazai és külföldi támogatói bázissal közösen biztosítják a fenntartható működési kereteket..

Az épületrészt teljesen letisztítva, működő közművekkel adta át számunkra az önkormányzat 2019 őszén. A végső forma kialakítása, a színházterem, a fenntartható működés alapját jelentő vendéglátóegység technikai és eszközfelszerelése, a víz-villany-fűtészerezési munkálatok, burkolás stb. egy egyszeri, nagyobb összegű beruházást igényelt. A nyitást a forrásteremtés sikerességétől is függően 2020 őszére terveztük, végül a járványhelyzet ezt a tervünket felülírta, a Központ 2021. októberében nyitotta meg kapuit. Így jelen beszámolónkban már egy majdnem teljes egészében működő évről tudunk hírt adni.

A GÓLEM KÖZPONT FELÚJÍTÁSÁNAK BEFEJEZÉSE

Tavalyi beszámolónkat azzal zártuk, hogy a legnagyobb kihívást a villanyszerelési munkálatok jelentették, sajnos a megbízott vállalkozó csak nagy küzdelmek árán és hatalmas késedelemmel és végül nem is teljeskörűen teljesítette a szerződésben vállalt kötelezettségeit és a szeptemberi nyitás végül miatta csúszott októberre. Végül nem tervezett többletfordítással és egy másik vállalkozó közreműködésével tudtuk befejezni a munkát. Közvetlenül a nyitás előtt még a Katasztrófavédelmi Hatóság is talált egy korábban nem jelzett hiányosságot, az ingatlan nagy részét fedő poroszsüveg földemet tartó acélgerendákat kellett a tűzvédelmi előírások miatt lekezelni.

Így végül az évad első bemutatójával 2021. október 24-én megnyílt a Gólem Színház és Zsidó Előadóművészeti Központ kávézója és színházterme is. A hátsó terek (raktárak, színészöltöző) az évad során még tovább épültek és szépültek, lassanként mindennek, díszleteknek, jelmezeknek, kellékeknek és műhelynek is méltó helye lesz a Központban.

A GÓLEM SZÍNHÁZ SZAKMAI PROGRAMJA AZ IDŐSZAKBAN

Az év adatai számokban:

1. a tárgyévben tartott összes előadás száma: 75
2. az összesből saját helyen, a Gólem Színház és Zsidó Előadóművészeti Központban tartott előadások száma: 67
3. az összesből vendéggjátékban megvalósult előadások száma: 8
4. az összesből befogadott előadások száma: 19
5. a tárgyévben tartott előadások nézőinek becsült száma: 4744 fő
- 5.1. kerületi lakos kedvezménnyel eladott jegyek száma: 88 darab

I. BEMUTATÓK ÉS TOVÁBBJÁTSZOTT ELŐADÁSOK, SZÍNHÁZI PROJEKTEK

I.1. ÚJ BEMUTATÓK A BESZÁMOLÓ IDŐSZAKÁBAN

I.1.1. NÉMETH VIRÁG: AZ UTOLSÓ VELENCEI KALMÁR

Bemutató: 2021. október 24.

<https://golemkozpont.hu/repertoar/az-utolso-velencei-kalmar/>

30 éves a rendszerváltás. Igen kevés művészeti munka foglalkozik azzal a korról, zsidó szemszögből pedig még kevesebb. A rendszerváltás kori zsidóság ugyanis teljesen ismeretlen a tömegek számára, ezek az emberek gyakorlatilag eltűntek. Előadásunkban róluk szeretnénk beszélni – de újfent nem arról, hogy hogyan szenvedtek, hanem arról, hogy hogyan éltek és szerettek. A két időszak (1944. és 1989.) lehetővé teszi, hogy bemutassuk, mivé lettek fiatalkori álmaik, vágyaik, és hogy mit jelentett zsidóként magyarnak lenni a 20. századi Magyarország két meghatározó pillanatában. Szereplők: Nagy Mari, Zsurzs Kati, Kaszás Gergő, Kardos Róbert, Bíró Panna Dominika (e.h.), Horgas Ráhel (e.h.), Hencz András (e.h.), Kelemen Márton, Rákos Olivér (e.h.)

Alkotók

Írta: Németh Virág

Díszlet és jelmez: Gyarmati Dóra

Rendezte: Borgula András

A rendező munkatársa: Kóti Eszter

I.1.2. VIRCSAFT

Bemutató: 2021. december 16.

<https://golemkozpont.hu/repertoar/vircsaft/>

Összművészeti előadásunk egy szöveg nélküli, színészek és artisták közreműködésével létrehozott történet a zsidó vircsafról. Miben különbözik a deklaráltan zsidó életforma mások életétől? Mit eszik, mit iszik, hogyan biciklizik egy zsidó ember? Vajon tényleg akkora különbség van ember és zsidó ember között, mint azt a többség gondolja? Szereplők: Barna Gábor Botond, Kerekes Márton, Nádas Iván, Daniel Relle, Louise Relle, Sipos Vera, Urmai Blanka

Alkotók:

Dramaturg: Németh Virág

Díszlet és jelmez: Katics Veronika

Produkciós vezető: Marcsa Barbara

A rendező munkatársa: Kóti Eszter

Rendezte: Borgula András

I.1.3. Euripidész- Ódor: Oresztész meg a többiek (a Gólem Ifjúsági Társulat és Tanoda bemutatója)

Bemutató: 2022. január 21.

<https://golemkozpont.hu/repertoar/oresztesz-meg-a-tobbiek/>

A klasszikus drámák legnagyobb nehézsége, hogy szövegükben és tartalmukban is más világba, más időkbe kalauzolnak minket. A görög dráma szépsége és időtállósága azonban nagy kincs, éppen ezért Ifjúsági Társulatunkkal megpróbáljuk közelebb hozni Euripidészt az ő korukhoz, az őket érdeklő problémákhoz. Klasszikus köntösbe

csomagolva mesélik el, hogy mit gondolnak családról, háborúról, szerelemről és gyűlöletről, felelősségről, bosszúról és a bennünk élő démonokról.

AGAMEMNÓN: Páli Szabolcs

HÍRNÖK: Lendvai Péter

KLÜTAIMNÉSZTRA: Erbszt Anna

ÍPHIGÉNIA: Dajka Szúra Szeréna

AKHILLEUSZ: Lengyel András

A FÖLDMŰVES: Lendvai Péter

AIGISZTHOSZ: Páli Szabolcs

HELENÉ: Erbszt Anna

HERMIONÉ: Dajka Szúra Szeréna

MENELÁOSZ: Páli Szabolcs

PHRÜGIAI: Lengyel András

ANDROMAKHÉ: Erbszt Anna

KISFIŰ: Lengyel András

PÉLEUSZ: Lendvai Péter

ÉLEKTRA: Urmai Blanka

PÜLADESZ: Ódor Gergő

ORESZTÉSZ: Kerekes Márton

Alkotók

Dramaturg: Ódor Gergő

Díszlet-jelmez: Katics Veronika

A rendező munkatársa: Magyar Boglárka

Rendező: Németh Virág

I.1.4. Jane Austen-Ódor: Értelem és érzelem (a Gólem Ifjúsági Társulat és Tanoda bemutatója)

Bemutató: 2022. május 26.

<https://golemkozpont.hu/repertoar/ertelem-es-erzelem/>

Fog-e esni ma? Mekkora lehet India? Milyen az igazi tea? Hány lovat vásárolhat az ember egy hétvége alatt? Mennyire kell aggódni, ha az ember lánya megfázik? Hova tegyük az új vázát? A Dashwood-házban mindig szól a zongora és pezseg a társasági élet. Csak arról nem beszél senki, ami igazán fontos. Hogyan beszéljünk az érzelmeinkről, ha nem mondhatunk semmit? Hogyan illik szeretnünk egymást? És egyáltalán, hogyan szeressük egymást? Mit tehet az, akinek nincsenek szavai, és mit tehet az, akinek túlfut sok is van?

Elinor Dashwood az értelem, Marianne Dashwood pedig az érzelem mellett teszi le a voksát. Mindketten hibáznak. Mert értelem és érzelem nem működhet egymás nélkül. Mert most és 200 évvel ezelőtt is: a nap végén mindannyian csak emberek vagyunk. Akkor is, ha holnap esni fog.

Elinor Dashwood: ERBSZT ANNA
Marianne Dashwood: DAJKA SZÚRA
SZERÉNA

Lucy Steele: URMAI BLANKA

Lady Fanny Dashwood: SEFEL REBEKA
Edward Ferrars: ÓDOR GERGŐ
John Willoughby: KERÉKES MÁRTON
Christopher Brandon: BAGOLY ANDRÁS
Sir John Dashwood: PÁLI SZABOLCS
Mr. Jennings: LENDVAI PÉTER

ALKOTÓK:

JANE AUSTEN AZONOS CÍMŰ REGÉNYE
ALAPJÁN ÍRTA: Ódor Gergő
DRAMATURG: Ódor Gergő
PRODUCER: Marcsa Barbara
A RENDEZŐ MUNKATÁRSA: Magyar
Boglárka
RENDEZŐ: Németh Virág

I.2. TOVÁBBJÁTSZOTT ELŐADÁSOK

Vinnai András: Lefitymálva

<https://golemkozpont.hu/repertoar/lefitymalva/>

Németh Virág-Borgula András: Szakácskönyv a túlélésért

<https://golemkozpont.hu/repertoar/szakacskonyv-a-tulelesert/>

Kiss-Maros-Nényei-Szabó: Kiválasztottak

<https://golemkozpont.hu/repertoar/kivalasztottak/>

Anat Gov: Jaj, Istenem

<https://golemkozpont.hu/repertoar/jaj-istenem/>

Micsoda csoda! (GóleMese)

<https://golemkozpont.hu/repertoar/golemese/>

David Ives: Ismerős történet

<https://golemkozpont.hu/repertoar/ismeros-tortenet/>

Németh Virág: Szalonklára

<https://golemkozpont.hu/repertoar/szalonklara/>

I.3. Befogadott előadások

I.3.1. Ladislav Fuks: Mundstock úr - a FreeSzfe és a Gólem Színház közös produkciója
https://tixa.hu/thealter_mundstock_ur_20220804

I.3.2. Dobray Sarolta: Üvegfal

<https://golemszinhaz.jegy.hu/program/dobray-sarolta-uvegfal-133531>

I.3.3. A nagy erdő mely tele van homálylyal - az OSZIP – Színészképzés Pécs 14. évfolyam előadása a tisztaeszlezi vérvád perről

[https://www.jegy.hu/program/a-nagy-erdo-mely-tele-van-homalylyal-132395 -
programInfoTabAnchor](https://www.jegy.hu/program/a-nagy-erdo-mely-tele-van-homalylyal-132395-programInfoTabAnchor)

I.3.4. Dancs István: Bármilyen lehet - A VII. kerületi Madách Imre Gimnázium Thália Stúdiójának vendégelőadása

[https://www.jegy.hu/program/dancs-istvan-barmi-lehet-a-madach-imre-gimnazium-
thalia-studiojanak-vendegeloadasa-130788](https://www.jegy.hu/program/dancs-istvan-barmi-lehet-a-madach-imre-gimnazium-thalia-studiojanak-vendegeloadasa-130788)

I.3.5. Tábori György: Clowns - a Budapesti Ensemble társulatának német nyelvű előadása

[https://www.jegy.hu/program/tabori-gyorgy-clowns-a-budapesti-ensemble-nemet-
nyelvu-vendegiateka-130890](https://www.jegy.hu/program/tabori-gyorgy-clowns-a-budapesti-ensemble-nemet-nyelvu-vendegiateka-130890)

I.3.6. Hűség - a K2 Színház vendégjátéka

<https://golemszinhaz.jegy.hu/program/huseg-a-k2-szinhaz-vendegiateka-132396>

I.3.7. Nem vagyok, csak mások látnak - a sepsiszentgyörgyi Osonó Műhely vendégjátéka

<https://www.osono.eu/nem-vagyok-csak-masok-latnak>

I.4. KirakART programsorozat - 2022. május 15.

A kirakART - Nyitási akciók Budapest kirakataiban! rendezvény május második hétfőjén zajlott és ennek keretében tartottuk meg a Gólem Napot (május 15.), melyen szórakoztató jeleneteket láthattak a nézők az ablakunkban, a Csányi utca 3. szám alatt! Részletes program itt volt elérhető: <https://golemkozpont.hu/2020-2/>

II. VENDÉGJÁTÉKOK

II./1. Gólemese előadás a Hetedhét Fesztiválon (Klauzál tér) - 2022. szeptember 7.

II./2. Gólemese a Heves megyei Etesen az Adománytaxival együttműködve - 2022. október 10.

II./3. Gólemese a Nógrád megyei Kazáron az Adománytaxival együttműködve - 2022. november 7.

II./4. Lefitymálva vendégjáték Szombathelyen - 2022. november 19.

II./5. Szalonklára vendégjáték a Pestújhelyi Községi Házban - 2022. március 26.

- II./6. Jaj, Istenem! vendéjáték a kápolnásnyéki Mozaik Fesztiválon - 2022. május 28.
II./7. Az utolsó velencei kalmár vendéjátéka a szegedi Thealter Fesztiválon - 2022. július 30.
II./8. A Vircsaft vendéjátéka a nyíregyházi Vidor Fesztiválon - 2022. augusztus 30.

IV. SZÍNHÁZI NEVELÉSI TEVÉKENYSÉG

Gólem Stúdiók bővülése, fejlődése - amatőr színjátszók és színészek készítői

IV./1. Felnőtt tagozat

A Gólem Stúdió 2 csoporttal, összesen 19 fővel működött és az időszakban online foglalkozások keretében zajlott. A növendékek a Tízparancsolatra reagálva saját történetek megírásán és előadásán dolgoztak, az elkészül előadás bemutatója 2022. május 9-én volt.

És monda az úr

<https://www.jegy.hu/program/es-monda-az-ur-133532>

IV./2. Ifjúsági tagozat - a GIT

A 2018/19-es évadtól a Gólem Stúdió ifjúsági tagozattal bővült, tucatnyi lelkes, tehetséges gimnazista csatlakozott programunkhoz. A tehetséges fiatalokkal olyan magas színvonalon folyik a munka, hogy 2020. őszétől GIT néven Gólem Ifjúsági Társulattá alakulva, képzési programjuk beszédtechnikai és egyéb szakmai órákkal bővült, a terv szerint pedig előadásaik repertoárra kerülve a Gólem Központ állandó műsorára kerülnek megcélózva ezzel az ifjúsági közönségréteget. Az időszakban két új bemutatót is tartottak (Oresztés meg a többiek, Értelem és Érzelem) és rendszeres szakmai foglalkozásokon vettek részt heti 2-3 alkalommal.

V. GAZDÁLKODÁS, EMBERI ERŐFORRÁSOK

Az évad elindulása után sajnos szinte rögtön megszorításokat kellett alkalmaznunk. A felújítás és a járványhelyzet alatti bevételkiesés teljesen lemerítette tartalékainkat és a színházi élet csak lassan tudta visszacsalogatni a nézőket a zárt terekbe. Ezért sajnos december 31-ig két állandó munkatársat is el kellett bocsátanunk, egy további pedig fizetés nélküli szabadságra ment a tervek szerint idén augusztus 31-ig. Később az elbocsátott munkatársakat alkalmi jelleggel vissza tudtuk foglalkoztatni, de az intézmény működtetését nagyon megnehezítette az állandó munkaviszonyos kollégák számának csökkenése. A csapatot mindenképp szeretnénk volna megőrizni, de csak a megmaradt munkatársak többletmunkájával és nagyon tudatos építkezéssel juthattunk el arra a pontra, hogy augusztusban visszavehettünk két korábban elküldött kollégát is. Az egyesület a beszámoló időszakában 5 (néhány hónapig 8) állandó munkaviszonyban bejelentett munkatárssal, valamint folyamatos vállalkozási szerződéssel dolgozó szakemberekkel, az egyes produkcók idejére csatlakozó alkotókkal és közreműködőkkel működött.

A Gólem alapítása óta egyesületi formában működik, 2008-tól közhasznú besorolással. Működési és produkcók költségeink előteremtésénél az alapgondolat a több lábón állás. Egyrészt minden számunkra szóbajöhető hazai és külföldi pályázati és egyéb támogatási lehetőséggel igyekszünk élni. Továbbra is főszervezői voltunk a 10. Budapesti Zsidó és Izraeli Filmfesztivál rendezvények.

Az időszakban támogatást nyertünk el:

- a Nemzeti Kulturális Alap új produkcók és forgalmazási pályázatán,
- a Magyar Zsidó Örökség Közalapítvány (MAZSÖK) működési és projekt pályázatain

- az Előadóművészeti-többléttámogatás program két projektpályázatán
- az EMMI színházi működési támogatás pályázatán
- az Erzsébetvárosi Önkormányzat működési támogatásban részesített minket

VI. Új szakmai együttműködés

Bízunk benne, hogy az egyre nehezebb körülmények arra ösztönzik a kulturális szereplőket, hogy meglévő erőforrásaikat, kreatív erejüket, alkotó energiáikat összefogják és együttműködésekben gondolkodjanak. Mi mindenképp hiszünk az összefogás erejében, ezért elkezdtünk egy reményeink szerint hosszútávú közös munkát a Központban a K2 Színház tagjaiból alakult Apertúra - a Perpetuum Manufaktúra társulatával. Ez a fiatal csapat vállalta, hogy beszáll a Központ még felújítatlan tereinek rendbehozatalába, miközben tantermi és egész estés előadásaival, közösségi projektjeivel megjelenési lehetőséget kap a Központban. Az együttműködést hosszú beszélgetések, egyeztetések, sok közös gondolkodás mentén alakítjuk és reméljük, tartós és tartalmas lesz.

VII. Együttműködés a Csányi5-tel (Erzsébetvárosi Zsidó Történeti Tár)

A Erzsébetvárosi Zsidó Történeti Tár és a Gólem Központ a közvetlen szomszédság miatt is szoros kapcsolatokat ápol, amit az idei évben egy magasabb szintre kívántak emelni az üzemeltetők és a közös programokon túl, közös stratégiai gondolkodás is elindult. Borgula András a Gólem Központ művészeti vezetője meghívást kapott a Történeti Tár alapítványának kuratóriumi ülésére mint tanácsadó és lehetséges kuratóriumi tag. A testület felkérésére egy anyagot is összeállított a mindkét zsidó kulturális intézménynek otthont adó a Csányi utcába elképzelt szabadtéri galériáról.

NAGYKÉPŰ vagy nagy képek a kis utcában -
állandó utcagaléria a hetedik került egyik legrövidebb utcájában, a Csányi utcában.

Az ötlet a francia JR nevű fotós 2007-es munkájából merít (<https://www.jr-art.net/projects/israel-palestine>). 10-15db nagy méretű (4-6nm) molinó kihelyezhető az utcában elszórva az önkormánytai tulajdonú épületek falán, üres üzletek ablakaiban, falakon, stb és így egyfajta nyitott galéria jön létre az utcából, aminek a középpontjában a Csányi 5 állhat. A történeti tár információs pontként is működhet a kiállítással kapcsolatban.

A kiállítás anyaga on-line is megtekinthető lenne és két nyelven is olvasható, így országos és nemzetközi érdeklődést is kiválthat, ezzel érdeklődőket vonzunk a kerületbe és a Csányi 5be is.

Ebből egy hagyományt, egy kiállítássorozatot lehetne teremteni, ahol lassan egyre inkább közéleti és politikai kérdések is előkerülnének és egyfajta párbeszédre ösztönző kiállításutcája nyílna Budapestnek. Itt mindenképp olyan értékeket mutathatunk be, mint az együttélés, a közösség, a család, az ünnepek, stb., de olyan érzékenyebb témákat is érinthet, mint pl.: bevándorlók a kerületben, szociális különbségek, szegények-gazdagok, buli vs kultúra, stb.

A féltucatnyi megbeszélés után az utóbbi napokban egy merőben új csapat is összeült, mint az alapítvány lehetséges "örökösei" és ennek a csapatnak is tagja lett Borgula András. Eddig 2 találkozó történt meg, a második megbeszélés már a Gólem Központban, ahol a Történeti Tár lehetséges jövőbeli útjáról esett szó.

A közös gondolkodás és stratégiai tervezés mellett a Gólem Színház Közhasznú Egyesület irányításával és az Erzsébetvárosi Önkormányzat anyagi támogatásával a Csányi 5 kávézó terének berendezése is megtörtént a közszolgáltatási szerződésben vállaltaknak megfelelően. Szeptembertől Hircz Kávéház néven egy elegáns pulttal és modern gépekkel felszerelt vendéglátó egység várja a Zsidó Történeti Tár rendezvényeinek látogatóit.

Budapest, 2022. augusztus 30.

Borgula András

Gólem Színház Közhasznú Egyesület
2721 Pilis, Újerdő út 5.
Adószám: 18187135-2-13
Ssz.: 16200010-10074668